

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

Изх. № 01-00-88 /19.03.2014г.

ДО
Г-Н ТУНЧЕР КЪРДЖАЛИЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА
И ЖАЛБИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ,
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КЪРДЖАЛИЕВ,

В отговор на Ваше писмо № 01-00-88 от 28.02.2014 г. относно проект за решение за осъждане на геноцида над българите в Османската империя (1396-1913), внесен от народния представител г-н Волен Сидеров и група народни представители, бих искал да изразя следното становище на Министерство на външните работи:

Геноцидът е кодифициран като престъпление съгласно международното право през 1948 г. с приемането на **Конвенцията на ООН за преследване и наказване на престъплението геноцид**. Тази конвенция няма обратна сила за събития, настъпили преди влизането ѝ в сила. България и Турция са страни по Конвенцията от 1950 г.

По смисъла на Конвенцията геноцид е всяко от следните действия, извършени с намерение да бъде унищожена изцяло или отчасти една национална, етническа, расова или религиозна група като такава: а) убиване на членове на групата; б) причиняване на тежки телесни или душевни повреди на членове на групата; в) умишлено налагане на групата на условия на живот, целящи нейното пълно или частично физическо унищожение; г) налагане на мерки за предотвратяване на ражданията в групата; д) насилствено предаване на деца от групата на друга група.

Съгласно чл. VI от Конвенцията лицата, обвинени в геноцид трябва да бъдат съдени от компетентен съд на държавата, на чиято територия действието е било извършено, или от международен наказателен съд, който може да бъде компетентен по отношение на онези договарящи страни, които са признали неговата юрисдикция. Това означава, че юрисдикцията се осъществява само към лица по отношение на извършеното престъпление.

Римският статут на Международния наказателен съд (МНС), учреден през 1998 г., поставя престъплението геноцид под юрисдикцията на съда, като едно от най-тежките престъпления, които създават безпокойство за цялата международна общност. В съответствие с Римския статут на МНС съдът има юрисдикция по отношение на изброените в него престъпления, които са извършени от лица, а не от държави.

Този принцип на международното наказателно право, а именно наказателната юрисдикция за извършените престъпления с международен характер да се прилага спрямо лица, а не към държави, е всеобщо признат.

В тази връзка следва обаче да се подчертае, че личната наказателна отговорност не засяга отговорността на държавите по международното право. Между отговорността на държавата като субект на международното право и индивидуалната отговорност

съществува разлика във формата на отговорността: докато отговорността на държавата може да бъде политическа или имуществена, отговорността на индивидите е наказателна и имуществена. Принципно, в теорията на международното право отговорността на държавата поставя на внимание редица въпроси, като пределите на отговорността, видовете отговорност според основанието на отговорността, формите за реализиране на отговорността на държавата и др. Например, държавата носи отговорност за извършени нарушения на международното право чрез актове на нейни висши представители на власт и управление, когато тези органи са действали в упражнение на предоставените им компетенции. Такива могат да бъдат например нарушения чрез законодателни или правителствени актове на конвенциите за законите и обичаите на войната (вкл. геноцид по време на война) и т.н.

Конвенцията от 1948 г. няма ретроактивно приложение към събития, настъпили преди влизането ѝ в сила. В този смисъл, въпреки че събитията в периода 1396-1913 г. без съмнение съдържат елементи на дадената впоследствие в Конвенцията дефиниция, не би могло (зло)деяния, извършени преди изработването и приемането на тази международноправна дефиниция, да бъдат формално определяни като „геноцид“ по смисъла на Конвенцията. Следователно, подобно признаване не би могло да има юридическа стойност.

През 2010 г. Министерството на външните работи вече е било сезирано по въпроса за осъждане на геноцида над българите в Османската империя като изразеното тогава становище, което е валидно и към момента е, че приемането на подобно решение от Народното събрание би довело до сериозно влошаване на двустранните отношения между Република България и Република Турция. Такъв акт би създал пречки пред преговорите между двете страни по съществуващите редица нерешени двустранни въпроси, които в по-голямата си част са обект на разглеждане в заседаващата ежегодно Смесена комисия по нерешените въпроси в двустранните отношения между Република България и Република Турция.

София, 12 март 2014 г.

С уважение,

В:
ПО,
Х

3/18/2014
ПО
НАЛ

Кристиан ВИГЕНИН
Министър на външните работи